

Ús de paper a la UPC.

Críteris de compra i ús de paper a la Universitat Politècnica de Catalunya.

Resum executiu.

En base als críteris establerts per la '**Política d'ús i consum de paper reciclat de la UPC**', i seguint el pla UPC Sostenible 2015, per tal de fer la UPC una organització sostenible en el seu funcionament, s'apunten els següents críteris per la utilització de paper a les dependències de la UPC.

La UPC utilitza **per defecte paper reciclat**. Es considerarà paper reciclat aquell que tingui com a mínim un 90% de fibres reciclades o post-consum.

Prèvia sol·licitud de l'usuari es podrà fer servir paper TCF (Total Chlorine Free, que no ha fet servir clor en el procés de blanqueig). **No s'acceptarà cap paper acreditat com a ECF** (Elementary Chlorine Free, que ha fet servir parcialment clor en el seu procés de blanqueig), per no assolir un comportament ambiental adequat, **ni d'altres que no acreditin críteris de qualitat i ambientals mínims**.

Tampoc es recomana cap altre tipus de paper que no presenti compliment dels críteris ambientals i de qualitat esmentats al present document.

Per veure **papers aprovats, veure annex I**.

En qualsevol cas, tots dos tipus de paper, acompliran les següents característiques de qualitat i comportament:

- **Blancor ≥ 80** segons norma ISO 2470 o 120 segons la Norma CIE.
- Paper **adequat per usos tècnics en equips d'impressió i multiús**. Idoneïtat tècnica per la impressió i fotocopiats seguint la norma francesa AFNOR Q11-0132 o la norma alemanya DIN 19309 pel paper d'impressió per fotocopiadores.
- **Durabilitat superior a 100 anys** segons ISO 5360 o norma alemanya DIN 6738

De forma general, l'ecoetiqueta Àngel Blau alemanya garanteix el compliment dels críteris mínims excepte el grau de blancor, que s'ha d'acreditar independentment mitjançant la documentació corresponent.

Criteris de compra i ús.

A continuació, presentem els **criteris amplis a tenir en compte**, a l'hora d'adquirir i utilitzar paper en les activitats pròpies de la UPC:

- A1. Reciclat vs. No reciclat**
- A2. Volum i estucatge**
- A3. Etiquetatge**
- A4. Procés de producció**

A1. Reciclat vs No reciclat. En l'ús del paper, com a marc general de treball, se seguiran les directrius establertes a la '*Política de subministrament i ús de paper a la UPC*', que ha de ser aprovada pel Consell de Direcció i el Claustre de la UPC.

Es prioritzarà de forma estricta l'ús de paper reciclat respecte a altres tipologies, donades les seves avantatges ambientals. En cas de no fer servir paper reciclat, caldrà justificar la utilització d'un altre tipus de paper.

En qualsevol cas, es considerarà paper reciclat aquell que tingui com a mínim un 90% de fibres reciclades, amb la corresponent documentació acreditativa.

A2. Volum i estucatge. Altres característiques del paper que cal tenir en compte són el volum del paper (densitat de les fibres respecte al pes del paper) i l'estucatge (procés suplementari de millora de la rugositat i compactació del paper que aporta una major sensació al tacte). Es regularà l'ús dels papers que comporten processos de producció més cars, ambientalment més costosos, seguint criteris de tipus ambiental, tècnics i econòmics a l'hora de seleccionar el paper.

A3. Etiquetatge. Cal comprovar i verificar formalment que el paper seleccionat compleix amb les característiques especificades pel proveïdor.

Podem diferenciar diverses etiquetes i identificacions de tipus ambiental, gestió forestal, característiques del comportament del paper:

Ambientals.

- **Àngel Blau Alemany.** Aquest distintiu ambiental ha estat dissenyat per garantir la utilització de fibres reciclades sense exigències específiques en la gestió ambiental del seu reciclatge. Aporta garanties de l'origen reciclat i la no utilització de certes substàncies en el procés de fabricació. (www.blauer-engel.de).
- **Cigne Blanc Nòrdic.** Els seus nivells d'exigències són molt similars als criteris ecològics marcats per l'ecoetiqueta europea 'copying paper'. (www.svanen.nu/eng/products)
- **Ecoetiqueta europea.** Les exigències i enfocament d'aquesta ecoetiqueta plantegen un marc de gestió molt interessant per la seva coherència amb la política ambiental europea (tenir en compte totes les etapes del cicle de vida del paper). Els 6 criteris utilitzats per

atorgar l'etiqueta serien: reduir les emissions de sofre i de gas en el procés de producció; disminució de la contaminació d'aigües residuals en clor i compostos orgànics; limitació del consum d'energia; utilització exclusiva de fibres reciclades o verges provinents de boscos amb gestió forestal sostenible. (www.ecolabel.com)

- **TCF (Total Chlorine Free).** Procés de blanqueig sense utilització de clor.
- **ECF (Elementary Chlorine Free).** Procés de blanqueig parcialment lliure de clor.

Els criteris mínims respecte a aquest punt són exigir que el paper sigui TCF i potenciar la utilització de paper amb etiquetes ambientals com l'Àngel Blau i Cigne Nòrdic, o Ecoetiqueta europea, No s'admetran papers ECF o autoanomenats 'ecològics'. Aquesta paraula és un eufemisme introduït pels proveïdors que no aporta dades verificables de forma objectiva.

Gestió forestal

- **FSC (Forest Stewardship Council).** Pot ser reciclat o mixt. Segell de certificació forestal sostenible, més exigent que el PEFC, ha estat creat per un organisme internacional que incorpora criteris econòmics i socials i ambientals, per tal d'avaluar la gestió sostenible dels boscos, on les organitzacions no lucratives tenen un rol destacat. Només indica que la fusta utilitzada prové de boscos gestionats de forma sostenible. (www.fsc.org)
- **PEFC (Certificació Europea de Gestió Forestal).** Segell de certificació forestal, que incorpora criteris com l'inventari forestal, la planificació de l'ordenació, la silvicultura, l'aprofitament, construcció de carreteres i altres activitats connexes. Només indica que la fusta utilitzada prové de boscos gestionats de forma sostenible. (www.pefc.es)

Cal potenciar la utilització de paper que acrediti una gestió forestal sostenible dels boscos per tal de no traslladar l'impacte ambiental de la nostra producció als països de producció de la fusta.

La única etiqueta de gestió forestal sostenible acceptada per la majoria d'organitzacions no governamentals i de la societat civil és FSC, ja que incorpora criteris socials, econòmics i ambientals, i té en compte la participació de les comunitats locals en la definició dels criteris.

Per poder col·locar l'etiqueta FSC en una publicació, cal que totes les parts implicades en el procés de producció, transport i impressió de la publicació han de tenir la certificació FSC, segons la categoria de Cadena de Custòdia (CoC).

Comportament.

- **Arxiu superior als 100 anys.** Ve identificat per un símbol d'infinat de costat, seguint la norma ISO 5360 o la norma alemanya DIN 6738.
- **Blancor ≥ 80** segons norma ISO 2470 o 120 segons la Norma CIE.
- Paper **adequat per usos tècnics en equips d'impressió i multiús.** Idoneïtat tècnica per la impressió i fotocopiada seguint la norma

francesa AFNOR Q11-0132 o la norma alemanya DIN 19309 pel paper d'impressió per fotocopiadores.

A4. Procés de producció. La comanda d'un producte comporta també avaluar els proveïdors tant dels materials com dels serveis i del seu procés de producció. Per tal de seleccionar aquells proveïdors més avançats en gestió ambiental hi ha diverses eines o aspectes a ser incorporats en els processos de contractació pública, i/o ser exigits en els encàrrecs propis.

Sistemes de Gestió Ambiental

- Les empreses proveïdores poden aportar certificats de gestió ambiental segons Reglament 761/2001 EMAS (*Eco-Management and Audit Scheme*) i/o norma internacional UNE-EN-ISO14001:2004.
- Altres certificacions de la gestió del procés:
 - Gestió de la qualitat, segons norma UNE-EN-ISO9001:2000, o bé segons el model EFQM
 - Gestió dels riscos laborals segons OSHA18001:2004,
 - Gestió d'aspectes ètics i socials (SGE 21).

El plec de contractació i la comanda individual ha de garantir que les empreses que tenen un compromís ferm objectiu i certificat per tercers siguin prioritzades (equivalents als certificats de solvència tècnica). La fórmula de potenciació d'aquests proveïdors serà amb una clàusula específica amb un pes respecte al total de puntuació d'entre un 5-20% del total.

Annex I. Papers reciclats aprovats per ús intern a la UPC.

Motif Recycled.

- A4. 80 gr/m²
- 100% Reciclat
- Ecoetiqueta Angel Blau
- Ecoetiqueta Cigne Nòrdic
- Compliment tècnic EN12281 (proven runnability).
- Blancor CIE D65 – 135
- Brillantor – 100%
- Opacitat – 93%.

Océ Recycled Label Paper

- A4. 80 gr/m²
- 100 % reciclat
- Ecoetiqueta Angel Blau
- Ecoetiqueta Cigne Nòrdic
- Blancor CIE 50
- Opacitat – 98%
- Procés de fabricació certificate ISO9001, ISO14001 i EMAS.

